

Metodika pre regionálnu pasportizáciu budov, kvantifikáciu potreby energie a potenciálu energetických úspor v sektore budov

Časť: Referenčné budovy

**Zdravotnícke budovy, budovy pre obchod a služby,
polyfunkčné budovy**

Obsah

3	REFERENČNÉ BUDOVY.....	4
3.1	Budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení.....	4
3.1.1	Analýza a prieskum relevantných zdrojov údajov.....	4
3.1.2	Referenčné budovy pre výpočet nákladovo optimálnej úrovne EHB	5
3.1.3	Štatistické údaje o budovách nemocníc a zdravotníckych zariadení	9
3.1.4	Katastrálne súbory informácií o budovách	10
3.1.5	Výber referenčných budov nemocníc a zdravotníckych zariadení	10
3.1.6	Výpočet potreby tepla na vykurovanie referenčných budov nemocníc a zdravotníckych zariadení....	13
3.2	Budovy pre obchod a služby.....	14
3.2.1	Analýza a prieskum relevantných zdrojov údajov.....	14
3.2.2	Referenčné budovy pre výpočet nákladovo optimálnej úrovne EHB	15
3.2.3	Štatistické údaje o budovách pre obchod a služby	16
3.2.4	Iné zdroje údajov o budovách pre obchod a služby.....	16
3.2.5	Katastrálne súbory informácií o budovách	17
3.2.6	Výber referenčných budov pre obchod a služby	18
3.2.7	Výpočet potreby tepla na vykurovanie referenčných budov pre obchod a služby.....	20
3.3	Polyfunkčné budovy	21
3.3.1	Postup pre výpočet potreby tepla na vykurovanie pre polyfunkčné budovy	22
4	LITERATÚRA.....	23

Zoznam obrázkov

Obr. 1 Frekvenčné tabuľky a histogramy pre nemocnice a zdravotnícke zariadenia.....	7
Obr. 2 Príklad z prieskumu s využitím mapových nástrojov na určenie typickej geometrie	10
Obr. 3 Počet budov nemocníc a zdravotníckych zariadení podľa veľkosti.....	11
Obr. 4 Vybrané referenčné budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení.....	12
Obr. 5 Výsledky výpočtu potreby tepla na vykurovanie pre referenčné budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení	13
Obr. 6 Príklad využitia mapových nástrojov na určenie typickej geometrie budov pre obchod a služby	17
Obr. 7 Vybrané referenčné budovy pre obchod a služby.....	19
Obr. 8 Výsledky výpočtu potreby tepla na vykurovanie pre referenčné budovy pre obchod a služby.....	20
Obr. 9 Vzor správy k energetickému certifikátu – zmiešaný účel užívania	21

Zoznam tabuliek

Tab. 1 Popisná štatistika – budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení - všetky budovy	5
Tab. 2 Popisná štatistika – budovy nemocníc a zdrav. zariadení - obostavaný objem do 5000 m ³	6
Tab. 3 Popisná štatistika – budovy nemocníc a zdrav. zariadení - obostavaný objem viac ako 5000 m ³	6
Tab. 4 Nameraná spotreba energie – budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení.....	8
Tab. 5 Stredné hodnoty (medián) pre rôzne podkategórie budov nemocníc a zdravotníckych zariadení	9
Tab. 6 Veľkostné kategórie referenčných budov nemocníc a zdravotníckych zariadení	10
Tab. 7 Nebytové nevýrobné budovy vo vlastníctve štátu rozdelené podľa účelu využitia	15
Tab. 8 Kategórie a podkategórie budov pre obchod a služby podľa štúdie z regiónu Poľana	16
Tab. 9 Veľkostné kategórie referenčných budov pre obchod a služby	18

Použité skratky

EHB	energetická hospodárnosť budovy
k.v.	konštrukčná výška
NP	nadzemné podlažie

3 REFERENČNÉ BUDOVY

Pre celé územie Slovenska sa v každej kategórii budov na základe štatistickej analýzy, prieskumu, kvalifikovaného odhadu alebo iných relevantných podkladov stanovilo 5 rôznych veľkostných kategórií referenčných budov podľa ich celkovej podlahovej plochy (CPP) a počtu podlaží, ktoré sú kľúčové faktory ovplyvňujúce potrebu energie budov. Návrh veľkostných kategórií zohľadňuje najmä reprezentatívnosť z hľadiska počtu budov a veľkosti celkovej podlahovej plochy budovy.

Pre každú veľkostnú kategóriu a pre každý typ budov sa určila konkrétna referenčná (typická) budova v danej kategórii, ktorej geometria je graficky spracovaná.

Pre referenčné budovy sa vypočítali plochy teplovýmenných konštrukcií a potreba tepla na vykurovanie v kWh/(m².a) mesačnou metódou podľa EN a ISO technických noriem pre výpočet energetickej hospodárnosti budov s použitím softvéru Edilclima EC 700SK [27].

Potreba tepla na vykurovanie každej referenčnej budovy sa vypočítala pre 11 referenčných klimatických obcí a pre 16 úrovní tepelnej ochrany (8 základných úrovní podľa obdobia výstavby a 8 úrovní s výmenou otvorových konštrukcií). Pre každú referenčnú budovu sa teda vypočítalo 176 hodnôt potreby tepla na vykurovanie.

Vstupné údaje pre výpočet potreby tepla na vykurovanie sú popísané v časti Metodika pre regionálnu pasportizáciu budov, kvantifikáciu potreby energie a potenciálu energetických úspor v sektore budov [46].

3.1 Budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení

3.1.1 Analýza a prieskum relevantných zdrojov údajov

V prieskume dostupných údajov o budovách pre zdravotníctvo boli identifikované tieto hlavné zdroje údajov:

- Dlhodobá stratégia obnovy fondu budov, Ministerstvo dopravy a výstavby SR [12],
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030, spracovaný podľa nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, Ministerstvo hospodárstva SR [42],
- analýza databázy nebytových budov TSÚS pre stanovenie referenčných budov pre výpočet nákladovo optimálnej úrovne minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov podľa Nariadenia č. 244/2012 z roku 2013 [9],
- Publikácia Nebytové budovy vo vlastníctve štátu a samospráv v číslach [39],
- katastrálne súbory informácií o budovách katastrálne mapy a mapový klient ZBGIS [28], pre približné určenie veľkosti (celkovej podlahovej plochy) typických budov,
- prieskum Google Maps, webová mapová platforma a aplikácia, ktorá poskytuje satelitné snímky, letecké fotografie, mapy ulíc, 360° interaktívne panoramatické pohľady na ulice [29] pre určenie geometrie (tvaru, počtu podlaží a veľkosti),
- osobné prieskumy v okolí pôsobiska (Bratislava a okolie).

Budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení postavené v minulosti boli čiastočne typizované, nie však v takej veľkej miere ako napríklad bytové domy a školské budovy.

Budovy postavené v minulosti boli výlučne verejné budovy a budovy postavené v jednotlivých obdobiach výstavby spĺňali platné požiadavky na tepelnotechnické vlastnosti stavebných konštrukcií.

Podľa Dlhodobej stratégie obnovy fondu budov [12] je pre obdobia výstavby charakteristické členenie fondu budov, ktoré je možné aplikovať aj na budovy pre zdravotníctvo:

- do roku 1950 - tehlové stavby a najmä šikmé strechy s drevenými krovmi,
- 1951 - 1970 rozvoj prefabrikácie, uplatňovanie betónov s ľahkými plnivami a ľahkých betónov (pórobetón), ploché strechy, zdvojené okná,
- 1971 - 1983 vrstvené obvodové plášte, hliníkové zdvojené okná okrem drevených, ploché strechy,
- po roku 1983 zlepšenie tepelnotechnických vlastností stavebných konštrukcií v súvislosti so sprísnenými požiadavkami revidovanej tepelnotechnickej normy.

Budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení tvoria často vo väčších mestách súbor väčších a menších budov v areáloch nemocníc. Na základe analýzy dostupných podkladov sa určili veľkostné a typové kategórie zdravotníckych budov so zohľadnením toho, aby bolo možné v prípade potreby vyskladať budovy rôznej veľkosti nachádzajúce sa v areáli nemocníc.

Pre každú veľkostnú kategóriu sa vybrala konkrétna typická referenčná budova, ktorej geometria sa graficky spracovala pre výpočet potreby tepla s uvažovaním rôznych vlastností stavebných konštrukcií.

3.1.2 Referenčné budovy pre výpočet nákladovo optimálnej úrovne EHB

Ako jeden z najvýznamnejších podkladov pre stanovenie typických budov pre zdravotníctvo je Správa Referenčné budovy pre výpočet nákladovo optimálnej úrovne EHB [9] spracovaná TSUS. V správe sa analyzovali údaje v databáze nebytových budov vo vlastníctve štátu TSUS. Výsledky analýzy sú zverejnené aj v publikácii [39].

Správa Referenčné budovy pre výpočet nákladovo optimálnej úrovne EHB [9] sa použila ako podklad aj pre Dlhodobú stratégiu obnovy fondu budov, [12] a pre Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030 [42].

Údaje čerpané z tohto zdroja sú teda v súlade s národnou stratégiou pre obnovu budov.

Databáza použitá pre analýzu existujúceho fondu budov bola vytvorená v rokoch 1994-2004 a je dôležitým a pravdepodobne jediným zdrojom informácií o existujúcich nebytových budovách vo vlastníctve štátu postavených do roku 2003. V databáze je obsiahnutých spolu **15 435 budov**.

Vybrané údaje zo Správy Referenčné budovy pre výpočet nákladovo optimálnej úrovne EHB [9], ktoré boli použité pre stanovenie veľkostných kategórií pre budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení sú v tab. 1 až 3.

Tab. 1 Popisná štatistika – budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení - všetky budovy

Zdroj: Správa Referenčné budovy pre výpočet nákladového optima [9]

Veličina	Rok kolaudácie	Počet nadzem.	Zastavaná plocha v m ²	Obostavaný objem v m ³	Priem. spotreba energie (1994-

		podlaží			2003) kWh/(m ³ .a)
Str. hodnota	1966	2,6	3790	14084	67,8
Chyba str. hodnoty	1	0,1	336	1116	1,4
Medián	1971	2	1218	4855	59,8
Modus	1989	2,0	800	17520	104,9
Smer. odchýlka	26	1,7	9214	30654	39,1
Minimum	1845	1,0	29	72	5,0
Maximum	2002	11,0	113340	311217	235,1
Počet	755	739,0	750	755	755
Hladina spoľahlivosti (95.0%)	1,8	0,1	660,5	2190,1	2,8

Tab. 2 Popisná štatistika – budovy nemocníc a zdrav. zariadení - obostavaný objem do 5000 m³
Zdroj: Správa Referenčné budovy pre výpočet nákladového optima [9]

Veličina	Rok kolaudácie	Počet nadzem. podlaží	Zastavaná plocha v m ²	Obostavaný objem v m ³	Priem. spotreba energie (1994- 2003) kWh/(m ³ .a)
Str. hodnota	1966	2	673	2303	73,2
Chyba str. hodnoty	1	0	22	67	2,1
Medián	1970	2	572	2261	65,6
Modus	1991	1	800	4200	51,2
Smer. odchýlka	24	1	432	1324	41,7
Minimum	1875	1	29	72	5,0
Maximum	2002	6	1853	4930	235,1
Počet	385	376	385	385	385
Hladina spoľahlivosti (95.0%)	2,4	0,1	43,3	132,7	4,2

Tab. 3 Popisná štatistika – budovy nemocníc a zdrav. zariadení - obostavaný objem viac ako 5000 m³
Zdroj: Správa Referenčné budovy pre výpočet nákladového optima [9]

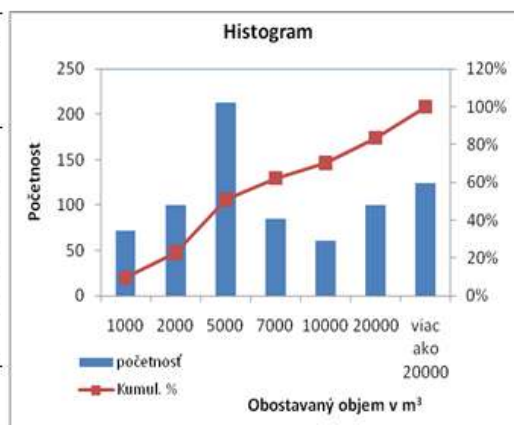
Veličina	Rok kolaudácie	Počet nadzem. podlaží	Zastavaná plocha v m ²	Obostavaný objem v m ³	Priem. spotreba energie (1994-2003) kWh/(m ³ .a)
Str. hodnota	1966	4	7077	26343	62,2
Chyba str. hodnoty	1	0	648	2094	1,8

Medián	1972	3	3499	13476	55,4
Modus	1989	3	4032	17520	104,9
Smer. odchýlka	27	2	12385	40283	35,4
Minimum	1845	1	146	5027	7,2
Maximum	2002	11	113340	311217	215,5
Počet	370	363	365	370	370
Hladina spoľahlivosti (95.0%)	2,8	0,2	1274,8	4118,1	3,6

Na obr. 1 sú frekvenčné tabuľky a histogramy pre veľkostné kategórie budov nemocníc a zdravotníckych zariadení budov vo vlastníctve štátu podľa [9]. Veľkosť je vyjadrená obostavaným objemom budovy.

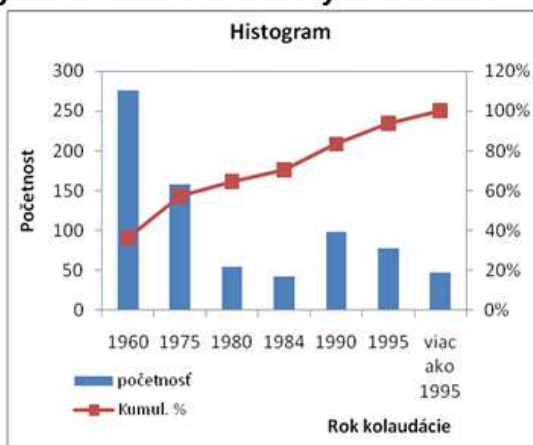
Frekvenčná tabuľka pre obostavný objem – budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení

Obostavaný objem budovy	Početnosť výskytu	Relatívna početnosť %	Kumulatívna relatívna početnosť %
do 1000 m ³	72	9,5%	9,54%
1001-2000 m ³	100	13,2%	22,78%
2001-5000 m ³	213	28,2%	50,99%
5001-7000 m ³	85	11,3%	62,25%
7001-10000 m ³	61	8,1%	70,33%
10001-20000 m ³	100	13,2%	83,58%
Viac ako 20000 m ³	124	16,4%	100,00%
Spolu	755	100%	

Frekvenčná tabuľka pre rok kolaudácie – budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení

Rok kolaudácie	Početnosť výskytu	Relatívna početnosť %	Kumulatívna relatívna početnosť %
1960	276	36,6%	36,56%
1975	158	20,9%	57,48%
1980	55	7,3%	64,77%
1984	43	5,7%	70,46%
1990	98	13,0%	83,44%
1995	78	10,3%	93,77%
Viac ako 1995	47	6,2%	100,00%
Spolu	755	100%	

Poznámka: nie pre všetky budovy je k dispozícii údaj o roku kolaudácie

Obr. 1 Frekvenčné tabuľky a histogramy pre nemocnice a zdravotnícke zariadenia

Zdroj: Správa Referenčné budovy pre výpočet nákladového optima [9]

V tab. 4 je nameraná spotreba energie budov nemocníc a zdravotníckych zariadení s členením podľa veľkosti (obostavaného objemu).

Nameraná spotreba energie na 1 m³ je prepočítaná na 1 m² s uvažovaním priemernej konštrukčnej výšky podlažia 3,3 m.

Tab. 4 Nameraná spotreba energie – budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení
Zdroj: Správa Referenčné budovy pre výpočet nákladového optima [9]

Obostavaný objem v m ³	do 1000	1001-2000	2001-5000	5001-7000	7001-10000	10001-20000	nad 20 000
Veličina							
Artim. priemer kWh/(m³.a)	80,4	71,8	72,4	62,3	67,9	59,8	64,6
Medián kWh/m³.a	76,8	65,4	65,6	57,3	54,0	55,1	58,0
Chyba str. Hodnoty	5,00	3,66	2,74	3,18	5,74	2,99	3,17
Artim. priemer kWh/(m².a)	265,4	236,8	239,0	205,5	224,0	197,3	213,1
Medián kWh/(m².a)	253,5	215,9	216,4	189,0	178,2	181,7	191,5
Smer. Odchýlka	43,6	37,5	40,0	29,1	45,9	30,1	36,1
Minimum	9,0	21,6	10,1	7,2	9,6	14,0	12,2
Maximum	189,9	235,1	197,3	152,8	215,5	147,2	187,3
Počet	76	105	213	84	64	101	129
Hladina spoľahlivosti (95,0%)	9,95	7,26	5,40	6,32	11,47	5,93	6,28

Z analýzy databázy nebytových budov vo vlastníctve štátu v [9] vyplynula priemerná existujúca budova nemocníc a zdravotníckych zariadení **bez členenia podľa veľkosti** s parametrami:

- postavená približne v roku 1971,
- zastavaná plocha približne 1218 m².
- obostavaný objem približne 4855 m³,
- celková podlahová plocha vypočítaná z obostavaného objemu s uvažovaním konštrukčnej výšky 3,3 m je 1471 m²,
- 2 nadzemné podlažia,
- typická nameraná spotreba energie na vykurovanie (medián všetkých hodnôt) je 59,8 kWh/(m³.a), čo je pre priemernú konštrukčnú výšku 3,3 m spotreba energie na vykurovanie približne 197,3 kWh/(m².a).

V zdravotníckych zariadeniach sa nezistila korelácia medzi nameranou spotrebou energie a vybranými znakmi s vplyvom na potrebu energie na vykurovanie. Je to pravdepodobne preto, že v zdravotníckych zariadeniach je veľká spotreba energie aj na iné účely ako na vykurovanie. Tiež spotreba teplej vody je závislá od špecifik prevádzky a nezávisí len od technického vybavenia.

Rozptyl vo veľkosti obostavaného objemu budov sa pohybuje od 720 m³ do 311 217 m³.

Budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení sú preto členené podľa veľkosti na budovy s obostavaným objemom do 5000 m³ a budovy objemu 5000 m³ a viac.

Priemerná existujúca budova nemocnice a zdravotníckeho zariadenia s obostavaným objemom **do 5000 m³** je podľa databázy nebytových budov vo vlastníctve štátu z roku 2004 budova s týmito parametrami:

- postavená približne v roku 1970,
- zastavaná plocha približne 572 m²,
- obostavaný objem približne 2261 m³,
- celková podlahová plocha vypočítaná z obostavaného objemu s uvažovaním konštrukčnej výšky 3,3 m je 685 m²,
- 2 nadzemné podlažia,
- typická spotreba energie na vykurovanie (medián všetkých hodnôt) je 65,6 kWh/(m³.a), čo je pre priemernú konštrukčnú výšku 3,3 m typická spotreba energie na vykurovanie približne 216,5 kWh/(m².a).

Priemerná existujúca budova nemocnice a zdravotníckeho zariadenia s obostavaným objemom **nad 5000 m³** je podľa databázy nebytových budov vo vlastníctve štátu z roku 2004 je budova s týmito parametrami:

- postavená približne v roku 1972,
- zastavaná plocha približne 3499 m²,
- obostavaný objem približne 13476 m³,
- celková podlahová plocha vypočítaná z obostavaného objemu s uvažovaním konštrukčnej výšky 3,3 m (podľa Vyhl. 311/2009 z.z. je 4083 m²).
- 3 nadzemné podlažia.
- typická spotreba energie na vykurovanie (medián všetkých hodnôt) je 55,4 kWh/(m³.a), čo je pre priemernú konštrukčnú výšku 3,3 m typická spotreba energie na vykurovanie približne 182,8 kWh/(m².a).

Tab. 5 Stredné hodnoty (medián) pre rôzne podkategórie budov nemocníc a zdravotníckych zariadení
Zdroj: Správa Referenčné budovy pre výpočet nákladového optima [9]

Kategória a podkategória	Rok kolaudácie	Počet nadzem. podlaží	Priemerná CPP vypočítaná z obostavaného objemu v m ²	Obostavaný objem v m ³	Typická nameraná spotreba energie (medián) v kWh/(m ² .a)
Všetky budovy nemocníc	1971	2	1471	4855	197,3
Obostavaný objem do 5000 m ³	1970	2	685	2261	216,5
Obostavaný objem viac ako 5000 m ³	1972	3	4083	13476	182,8

3.1.3 Štatistické údaje o budovách nemocníc a zdravotníckych zariadení

ŠÚ SR vykonáva od roku 2016 štatistické zisťovanie o počte dokončených nebytových budov z vydaných kolaudačných rozhodnutí ročne podľa Štatistickej klasifikácie stavieb, v členení na nové nebytové budovy a obnovené nebytové budovy [12]. V tomto štatistickom zisťovaní sa však nezisťuje veľkosť budov. Údaje nezahŕňajú staršie existujúce budovy.

3.1.4 Katastrálne súbory informácií o budovách

Pre prieskum typov budov nemocníc a zdravotníckych zariadení jednotlivých veľkostných kategórií, ich tvaru, rozmiestnení otvorových konštrukcií a podobne sa použili vo väčšej miere mapové nástroje [29], Google Street View, katastrálne mapy a katastrálne súbory informácií [28], pretože údaje nie sú dostupné v štruktúre potrebnej pre výber referenčných budov, ktorý umožní vyskladanie budov v areáloch zdravotníckych zariadení.

Príklad využitia mapových nástrojov na určenie typickej geometrie budov je na obr. 2.

Č.	1	2	3	4	5	6	7
Názov	Zdravotné stredisko	Zdravotné stredisko	Zdravotné stredisko	Zdravotné stredisko	Zdravotné stredisko	Zdravotné stredisko	Zdravotné stredisko
Foto							
přodorys: https://zbjis.skgeodesy.sk/							
Link na google map	https://www.google.com/maps/@48.8730981,21.8369808,3a,49y,206.17h,86.4t/data=!3m6!1e1!3m4!1stwbRuk_oj3eE_7u4KEEUbwIzeO	https://www.google.com/maps/@48.6510914,20.2208244,3a,19.9y,334.21h,92.29t/data=!3m6!1e1!3m4!1ssOdFcfNEVccNkb	https://www.google.com/maps/@48.3426598,18.2927423,3a,75y,79.65h,99.07t/data=!3m7!1e1!3m5!1st	https://www.google.com/maps/place/Obvodn%C3%A9+zdravotn%C3%A9+stredisko/@48.4199514,18.4138428,3a,48.7y,36.52h	https://www.google.com/maps/@48.1287815,17.2081341,3a,62.9y,210.37h,95.28t/data=!3m6!1e1!3m4!1sRWFt8	https://www.google.com/maps/@48.1529325,17.1686784,3a,75y,128.79h,85.7t/data=!3m6!1e1!3m4!1s	https://www.google.com/maps/@48.0505031,17.1493216,3a,75y,299.38h,82.88t/data=!3m6!1e1!3m4!1s
	odmerane z KN 645m ²	516m ²	odmerane pod budovou 225m ²	parcela pod budovou 475m ²	parcela pod budovou 833m ²	parcela pod budovou 838+samostatne lekárň 292m ²	parcela pod budovou 805m ²
Približná CPP v m ² (hlavne jednej budovy)	645	516	450	950	833	838	805
Počet podlaží	1	1	2	2	1	1	1
Ulica	Mierová 84, 072 22 Strážske	Teplá voda 672	Parková 350	Parková 253/12	Učiteľská 20	Babuškova	Lónyaiova
Okres	Michalovce	Revúca	Zlaté Moravce		Bratislava	Bratislava	Bratislava
Kraj	Košický	Banskobystrický	Nitriansky	Nitriansky	Bratislavský	Bratislavský	Bratislavský
Obec	Strážske	Jeľšava	Beladice	Topoľčianky	Bratislava	Bratislava	Bratislava

Obr. 2 Príklad z prieskumu s využitím mapových nástrojov na určenie typickej geometrie

Úplný prehľad typických budov nemocníc a zdravotníckych zariadení z prieskumu existujúcich budov je v Prílohe ZB-3.

3.1.5 Výber referenčných budov nemocníc a zdravotníckych zariadení

Z analýz popísaných v predchádzajúcich kapitolách vychádza návrh na rozdelenie budov nemocníc a zdravotníckych zariadení do veľkostných kategórií.

Členenie podľa Správy Referenčné budovy pre výpočet nákladového optima [9] nie je úplne v súlade so zisteniami z prieskumu budov s využitím webovej mapovej platformy, ktorá poskytuje satelitné snímky, letecké fotografie a interaktívne panoramatické pohľady na ulice [29].

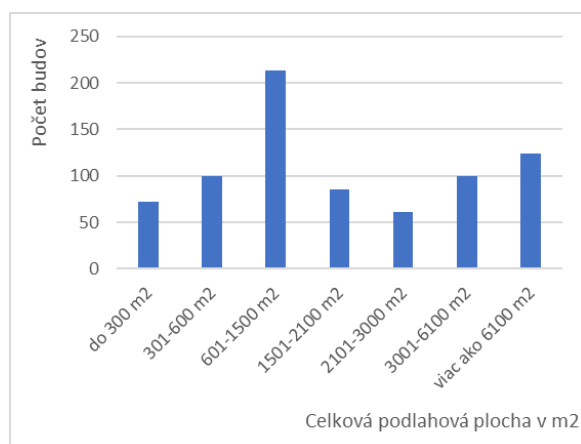
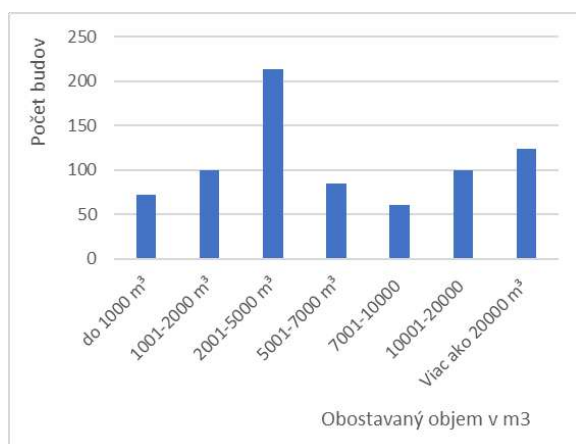
Veľkostné kategórie, ich intervaly a ich približná reprezentatívnosť z hľadiska počtu budov podľa databázy budov sú v tab. 6. Rozdelenie podľa veľkosti v členení podľa [9] je na obr. 3.

Tab. 6 Veľkostné kategórie referenčných budov nemocníc a zdravotníckych zariadení

Č.	Obostavaný objem budovy (členenie podľa)	Obostavaný objem budovy v m ³	Celková podlahová plocha (pre k.v. 3.3 m)	Početnosť podľa	Ref. budova	Intervaly pre referenčné budovy	Početnosť podľa	Priemerná budova CPP v m ²

	[9])	v m ²				[9]
		od	do	od	do	
1	do 1000 m ³		1 000		303	9.50%
2	1001-2000 m ³	1 001	2 000	303	606	13.20%
3	2001-5000 m ³	2 001	5 000	606	1 515	28.20%
4	5001-7000 m ³	5 001	7 000	1 516	2 121	11.30%
5	7001-10000	7 001	10 000	2 122	3 030	8.10%
6	10001-20000	10 001	20 000	3 031	6 061	13.20%
7	Viac ako 20000 m ³	20 001		6 062		16.40%

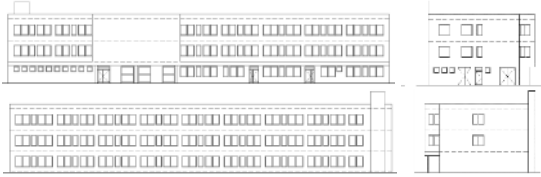

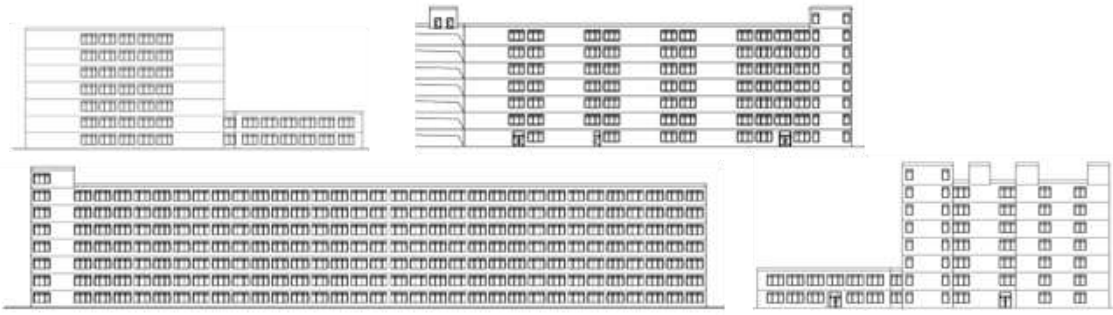
	CPP v m ²		[9]	
	od	do		
A		600	23%	300
B	601	900	48%	750
C	901	3000		1950
D	3001	9000	30%	6000
E	9001			18000

Zdroj: Správa Referenčné budovy pre výpočet nákladového optima [9]
 Obr. 3 Počet budov nemocníc a zdravotníckych zariadení podľa veľkosti

3.1.5.1 Grafické spracovanie referenčných budov

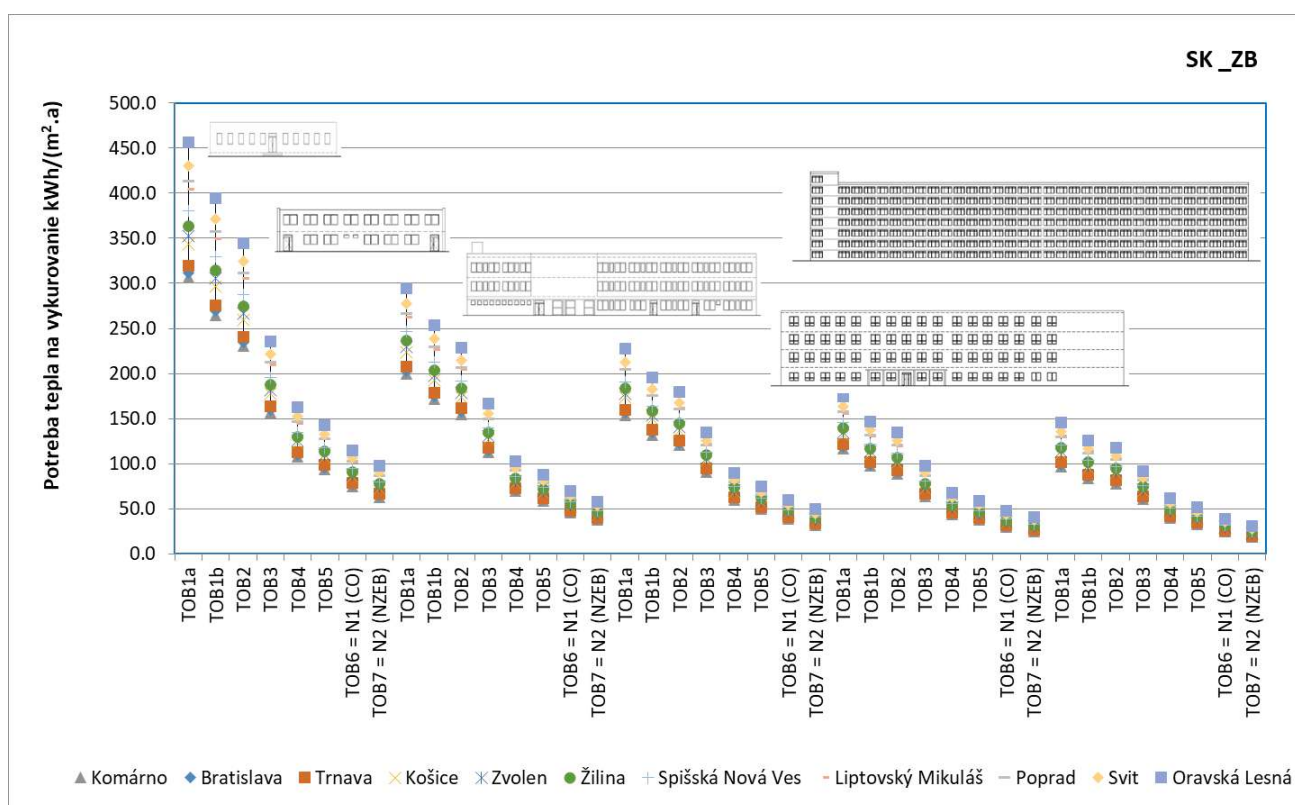
Grafické spracovanie referenčných budov nemocníc a zdravotníckych zariadení na vyhľadávanie podľa obrázka, určenie geometrie a výpočet plôch jednotlivých referenčných budov pre výpočet potreby energie na vykurovanie je na obr. 4 a podrobnejšie a so všetkými údajmi o geometrii budov je v Prílohe ZB-1.

ZB_A - CPP = 290 m², priem. koštr. výška = 3.6 m	ZB_B - CPP = 681 m², priem. koštr. výška = 3.15 m
ZB_C - CPP = 2200 m², priem. koštr. výška = 3.4 m	ZB_D - CPP = 6004 m², priem. koštr. výška = 4.3 m
ZB_E - CPP = 16691 m², priem. koštr. výška = 3.4 m	

Obr. 4 Vybrané referenčné budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení

3.1.6 Výpočet potreby tepla na vykurovanie referenčných budov nemocníc a zdravotníckych zariadení

Výsledky výpočtu potreby tepla na vykurovanie pre referenčné budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení sú na obr. 5 a podrobnejšie sú všetky číselné hodnoty, grafy a tabuľky v Prílohe ZB-2.

Obr. 5 Výsledky výpočtu potreby tepla na vykurovanie pre referenčné budovy nemocníc a zdravotníckych zariadení

3.2 Budovy pre obchod a služby

3.2.1 Analýza a prieskum relevantných zdrojov údajov

Opatrenie č. 128/2000 Z. z. Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje Klasifikácia stavieb [44] stanovuje názov pre túto skupinu budov: 123 Budovy pre obchod a služby. Trieda 1230 Budovy pre obchod a služby zahŕňa: obchodné centrá, obchodné kluby, obchodné domy, oddelené obchody a butiky, výstavnícke a aukčné haly, tržnice, autoservisy (čerpacie stanice). V tejto triede nie sú zahrnuté obchody integrované v bytových budovách.

Budovy pre obchody a služby sú charakteristické veľkou variabilitou z hľadiska tvaru a veľkosti. Sú zvyčajne v súkromnom vlastníctve a preto neboli predmetom analýz nebytových budov, ktoré sú zamerané na verejné budovy. Tomuto typu budov sa analýzy fondu budov venujú len okrajovo.

V prieskume dostupných údajov o budovách pre obchody a služby boli identifikované len tieto zdroje údajov :

- analýza databázy nebytových budov TSÚS pre stanovenie referenčných budov pre výpočet nákladovo optimálnej úrovne minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov podľa Nariadenia č. 244/2012 z roku 2013 [9],
- Publikácia Nebytové budovy vo vlastníctve štátu a samospráv v číslach [39],
- Štúdiá pre projekt „Od závislosti k sebestačnosti: k inteligentnej energetike na Poľane“, ME-20012-003, TSUS, 2014 [43], Prieskum budov pre obchod, Obce regiónu Poľana
- katastrálne súbory informácií o budovách katastrálne mapy a mapový klient ZBGIS [28], pre približné určenie veľkosti (celkovej podlahovej plochy) typických budov,
- prieskum Google Maps, webová mapová platforma a aplikácia, ktorá poskytuje satelitné snímky, letecké fotografie, mapy ulíc, 360° interaktívne panoramatické pohľady na ulice [29] pre určenie geometrie, počtu podlaží, veľkosti a rozmiestnenia otvorových konštrukcií,
- osobné prieskumy v okolí pôsobiska (Bratislava a okolie).

Vzhľadom na obmedzené informácie o budovách pre obchod a služby boli získané informácie pre určenie geometrie typických budov najmä z webových platforiem (napr. Google maps, [29]) a osobných prieskumov v okolí pôsobiska.

Z hľadiska tvaru a geometrie sú budovy pre obchod a služby v prevažnej miere riešené ako atypické budovy s variabilitou z pohľadu veľkosti, počtu podlaží, tvaru a podielu otvorových konštrukcií.

Budovy postavené v jednotlivých obdobiach výstavby väčšinou spĺňali platné požiadavky na tepelnotechnické vlastnosti stavebných konštrukcií. Pre obdobia výstavby je možné aplikovať aj na budovy pre obchod a služby členenie fondu budov podľa základných charakteristík platných aj pre iné kategórie budov:

- do roku 1950 - tehlové stavby a najmä šikmé strechy s drevenými krovmi,
- 1951 - 1970 rozvoj prefabrikácie, uplatňovanie betónov s ľahkými plnivami a ľahkých betónov (pórobetón), ploché strechy, zdvojené okná,
- 1971 - 1983 vrstvené obvodové plášte, hliníkové zdvojené okná okrem drevených, ploché strechy,

- po roku 1983 zlepšenie tepelnotechnických vlastností stavebných konštrukcií v súvislosti so sprísnenými požiadavkami revidovanej tepelnotechnickej normy.

3.2.2 Referenčné budovy pre výpočet nákladovo optimálnej úrovne EHB

Ako podklad pre stanovenie typických budov pre výpočet nákladovo optimálnej úrovne EHB sa v Správe Referenčné budovy pre výpočet nákladového optima [9] sa použili údaje z databázy nebytových budov vo vlastníctve štátu (TSÚS). Analýza dát obsiahnutých v tejto databáze bola zverejnená v publikácii [39]. Správa Referenčné budovy pre výpočet nákladového optima [9] sa použila aj ako podklad pre Dlhodobú stratégiu obnovy fondu budov [12] a pre Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030 [42]. Údaje čerpané z tohto zdroja sú teda v súlade s národnou stratégiou pre obnovu budov.

V databáze, ktorá obsahuje spolu 15 435 budov sú zahrnuté aj budovy pre obchod a služby. Zhromažďovali sa však len údaje o budovách vo vlastníctve štátu postavených do roku 2003. Neobsahuje budovy postavené po roku 2003. Takže tieto budovy nie sú reprezentatívne z hľadiska celého fondu budov.

V tab. 7 sú nebytové nevýrobné budovy vo vlastníctve štátu v databáze TSÚS podľa [9] rozdelené podľa účelu využitia.

Budovy pre obchod a služby tvoria len **0,6%** z obostavaného objemu všetkých budov a 1% z počtu budov. Sú to vo väčšine prípadov, v súlade s definíciou tejto kategórie budov, zariadenia služieb, historické budovy prenajímané na obchod, bufety v zariadeniach pre zdravotníctvo, v školských areáloch a v rekreačných areáloch vo vlastníctve štátu. Zahrnuté sú aj výstavnícká, múzeá a autoservisy (čerpacie stanice).

Tab. 7 Nebytové nevýrobné budovy vo vlastníctve štátu rozdelené podľa účelu využitia

Zdroj: Správa Referenčné budovy pre výpočet nákladového optima [9]

Č.	Účel využitia	Počet budov	Podiel z celkového počtu %	Obostavaný objem budov m ³	Podiel z celkového obostavaného objemu v %
1	Školy	6 943	45,0%	58 382 303	50,9%
2	obchody a služby	156	1,0%	680 090	0,6%
3	zdravotnícke zariadenia	1 293	8,4%	15 197 903	13,2%
4	kultúrne zariadenia	525	3,4%	3 071 713	2,7%
5	administratívne budovy	2 556	16,6%	14 365 517	12,5%
6	ubytovanie	1 317	8,5%	11 814 638	10,3%
7	šport	126	0,8%	810 218	0,7%
8	stanice a letiská	7	0,0%	92 991	0,1%
9	Pošty	440	2,9%	966 192	0,8%
10	Iné	2 072	13,4%	9 322 087	8,1%

	SPOLU	15 435	100,0%	114 703 652	100,00%

3.2.3 Štatistické údaje o budovách pre obchod a služby

ŠÚ SR vykonáva od roku 2016 štatistické zisťovanie o počte dokončených nebytových budov z vydaných kolaudačných rozhodnutí ročne podľa Štatistickej klasifikácie stavieb, v členení na nové nebytové budovy a obnovené nebytové budovy [12]. V tomto štatistickom zisťovaní sa však nezisťuje veľkosť budov, nedá sa teda využiť pre stanovenie veľkostných kategórií.

3.2.4 Iné zdroje údajov o budovách pre obchod a služby

Zdrojom relevantných údajov je Štúdia pre projekt „**Od závislosti k sebestačnosti: k inteligentnej energetike na Poľane**“, ME-20012-003, TSUS, 2014 [43]. Prieskum budov pre obchod v obciach regiónu Poľana poskytuje prehľad typov budov a vlastníctva budov obchodov. V obecnom vlastníctve sú najmä malé prízemné obchody, ktoré sú prenajímané súkromným subjektom (dnes napr. Coop Jednota, Tesco) a nachádzajú sa rovnako, ako v regióne Poľana či už v obecnom, alebo v súkromnom vlastníctve v mnohých obciach SR. Reprezentované sú referenčnou budovou OB_A.

Predmetom Štúdie „**Od závislosti k sebestačnosti: k inteligentnej energetike na Poľane**“ [43] bol výpočet mernej potreby energie na užívanie budov (na vykurovanie a prípravu teplej vody), tepelnú ochranu budov a energetické úspory pri vykurovaní budov v rámci troch dotknutých okresov Banská Bystrica, Brezno a Detva.

V Štúdii [43] bolo použité členenie budov pre obchod podľa tab. 8.

Tab. 8 Kategórie a podkategórie budov pre obchod a služby podľa štúdie z regiónu Poľana

Kategória budovy	Geometria budovy (veľkosť, tvar)	Celková podlahová plocha v m ² [43]	Faktor tvaru 1/m [43]
Budovy pre obchod a služby	< 500 m ²	268,8	0,872
	≥ 500 m ²	537,6	0,559

Ďalším zdrojom informácií o fonde budov je **Observatórium stavebného fondu EÚ** (EU Building Stock Observatory, ďalej EU BSO) [45]. **Observatórium stavebného fondu EÚ** je webový nástroj (databáza) tvorená na monitorovanie energetickej hospodárnosti budov v Európe financovaný Európskou komisiou. V revízii Smernice o EHB sa uvažuje s rozšírením databázy, zjednotením štruktúry údajov a zberom údajov z národných energetických certifikátov.

Pre energetickú hospodárnosť sa v súčasnosti ako ukazovateľ pre rozdelenie budov podľa veľkosti používa počet bytov/jednotiek a podlahová plocha.

Pre verejné nebytové budovy (definícia podľa Smernice o EHB [1]) sa používa v EU BSO len nasledujúce rozdelenie z hľadiska veľkosti budov:

- Ústredné vládne budovy (často navštevované) >250 m² do 500 m²

- Ústredné vládne budovy (často navštevované) >500 m²
- Budovy regionálnych/miestnych orgánov

Toto členenie súvisí s požiadavkou smernice o EHB [1] na povinnú certifikáciu verejných budov, a aby boli energetické certifikáty verejne vystavené v budovách od určitej veľkosti. Intervaly veľkosti odrážajú požiadavku smernice o EHB vystaviť energetický certifikát v budovách užívaných verejnými orgánmi a často navštevovaných verejnosťou s celkovou úžitkovou plochou nad 500 m² a od 9. júla 2015 nad 250 m². Tento článok smernice je implementovaný v slovenskej legislatíve v aktuálnom Zák. č. 555/2005 Z.z. o EHB [2] v znení:

§5 (2) Energetická certifikácia je povinná ... b) pre budovy, v ktorých viac ako 250 m² celkovej podlahovej plochy užíva orgán verejnej moci a verejnosť ich často navštevuje,

§8 (3) Vlastník budovy je povinný do piatich pracovných dní odo dňa prevzatia energetického certifikátu a energetického štítku vystaviť na čas platnosti energetického certifikátu energetický štítok na nápadnom, pre verejnosť jasne viditeľnom mieste, ak ide

a) o budovu podľa § 5 ods. 2 písm. b) a (verejné budovy s viac ako 250 m²)

b) o budovu s celkovou podlahovou plochou viac ako 500 m², ktorú verejnosť často navštevuje.

Zo slovenskej legislatívy teda vyplýva medzník z hľadiska veľkosti budov, ktorý je zohľadnený pri návrhu intervalov pre veľkosti budov pre obchod a služby. Hraničnou hodnotou je celková podlahová plocha 250 m² pre verejné budovy a 500 m² pre ostatné budovy.

Požiadavka podľa §8 (3) b) zák. 555/2005 [2], teda budovy s celkovou podlahovou plochou viac ako 500 m², ktorú verejnosť často navštevuje, sa týka práve budov pre obchod a služby.

3.2.5 Katastrálne súbory informácií o budovách

Vzhľadom na nedostatok relevantných údajov z databáz a iných zdrojov, pre prieskum geometrie a veľkostí budov pre obchod a služby pre stanovenie veľkostných intervalov reprezentatívnych budov sa použili hlavne mapové nástroje, napr. Google Maps, Google Street View, katastrálne mapy a katastrálne súbory informácií o budovách.

Príklad využitia mapových nástrojov na určenie typickej geometrie budov pre obchod a služby je na obr. 6.

Č.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Názov	Tesco expres	Coop Jednota	Coop jednota	Coop Jednota	Moj obchod - potraviny u Kvaššaya	Potraviny		Potraviny Koruna	
Foto									
pôdorys: https://zbgs.sk/geodesy.sk/									
Link na google map	48.2399467,17.0439912,3a,75y,131t/data=!3m1!1e1!3m4!1s	48.4747971,18.9354436,3a,75y,159.96h,82.98t/data=!3m1!1e1!3m4!1s	48.4747971,18.9354436,3a,75y,159.96h,82.98t/data=!3m1!1e1!3m4!1s	48.8150446,19.5750319,3a,75y,166h,90t/data=!3m1!1e1!3m4!1s	48.4244853,17.0192514,3a,75y,72.68h,81.64w/data=!3m1!1e1!3m4!1s	48.890646,19.375y,84.21h,82.52t/data=!3m1!1e1!3m4!1s	48.710117,19.1299321,3a,75y,84.21h,82.52t/data=!3m1!1e1!3m4!1s	48.8525706,19.8548638,3a,75y,167.28h,85.49t/data=!3m1!1e1!3m4!1s	48.8525706,19.8548638,3a,75y,167.28h,85.49t/data=!3m1!1e1!3m4!1s
Príbližná CPP v m ² (hlavná jediná budova)	300	337	302	220	396	231	407		
Počet podlaží	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Ulica	Teľedníkova		Námestie G. marca		Ludovíta Fullu			Sládkovičova	
PŠČ									
Okres	Bratislava	Banská Štavnica	Brezno	Brezno	Malacky	Banská Bystrica	Banská Bystrica	Tvrdošín	Brezno
Kraj	Bratislavský	Banskobystrický	Banskobystrický	Banskobystrický	Bratislavský	Banskobystrický	Banskobystrický	Žilinský	Banskobystrický
Obec	Záhorská Bystrica	Banská Beňa	Hronec	Valaská	Malacký	Poniky-Ponická Huta	Banská Bystrica	Trstená	Polomka

Obr. 6 Príklad využitia mapových nástrojov na určenie typickej geometrie budov pre obchod a služby

Z katastrálnych súborov informácií o budovách sa stanovila približná celková podlahová plocha budov.

Podrobný prehľad z prieskumu existujúcich budov pre obchody a služby pre jednotlivé veľkostné kategórie je v Prílohe OB-3.

Cieľom prieskumu bola identifikácia typických budov, ktoré sa svojou geometriou opakujú v rôznych lokalitách SR.

V malých obciach sa opakujú veľmi malé a malé budovy, ktoré sú reprezentované budovami OB_A a OB_B. V rámci prieskumu sa identifikovalo odhadom približne 50 veľkých obchodných centier vo veľkých mestách, ktoré sú reprezentované kategóriou referenčnej budovy OB_E.

Rozdiely vo veľkostiach budov pre obchod a služby od malých obcí po veľké mestá sú obrovské, preto navrhnuté intervaly pre veľkosť budov v tab. 9 sú pomerne široké.

3.2.6 Výber referenčných budov pre obchod a služby

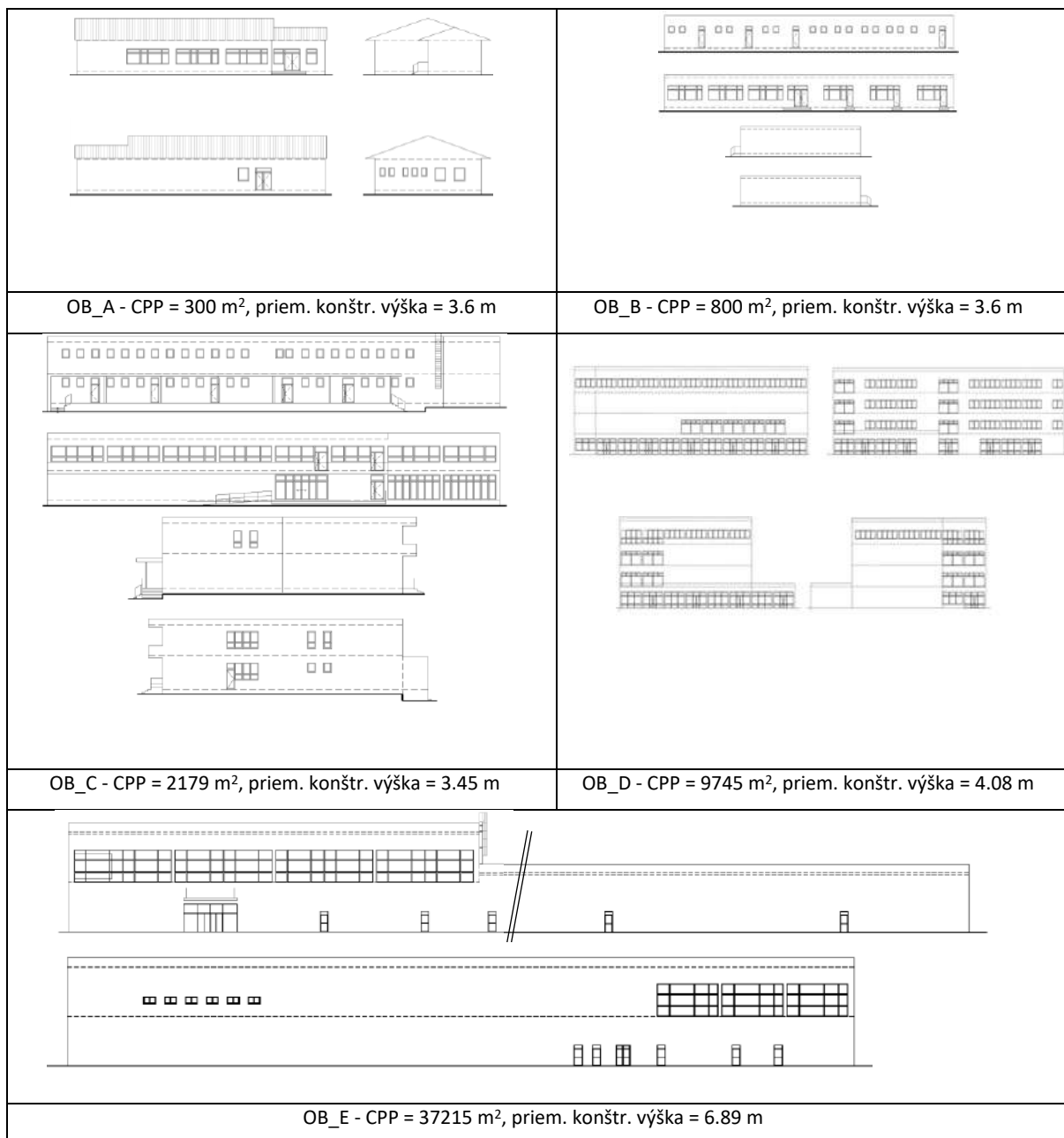
Z analýz popísaných v predchádzajúcich kapitolách vychádza návrh na rozdelenie budov pre obchod a služby na veľkostné kategórie podľa tab. 9.

Tab. 9 Veľkostné kategórie referenčných budov pre obchod a služby

Veľkostné kategórie		Celková podlahová plocha (CPP) v m ²		Stred intervalu CPP v m ²	Vybraná referenčná budova CPP v m ²	Priemerná konštr. výška v m
		od	do			
A – veľmi malé	do 500 m ²	100	500	300	300	3.60
B – malé	501-1200 m ²	501	1200	851	800	3.60
C – stredné	1201-3000 m ²	1201	3000	2101	2179	3.45
D – veľké	3001-15000 m ²	3001	15000	9001	9745	4.08
E – veľmi veľké	viac ako 15000 m ²	15001		32501	37215	6.89

3.2.6.1 Grafické spracovanie referenčných budov

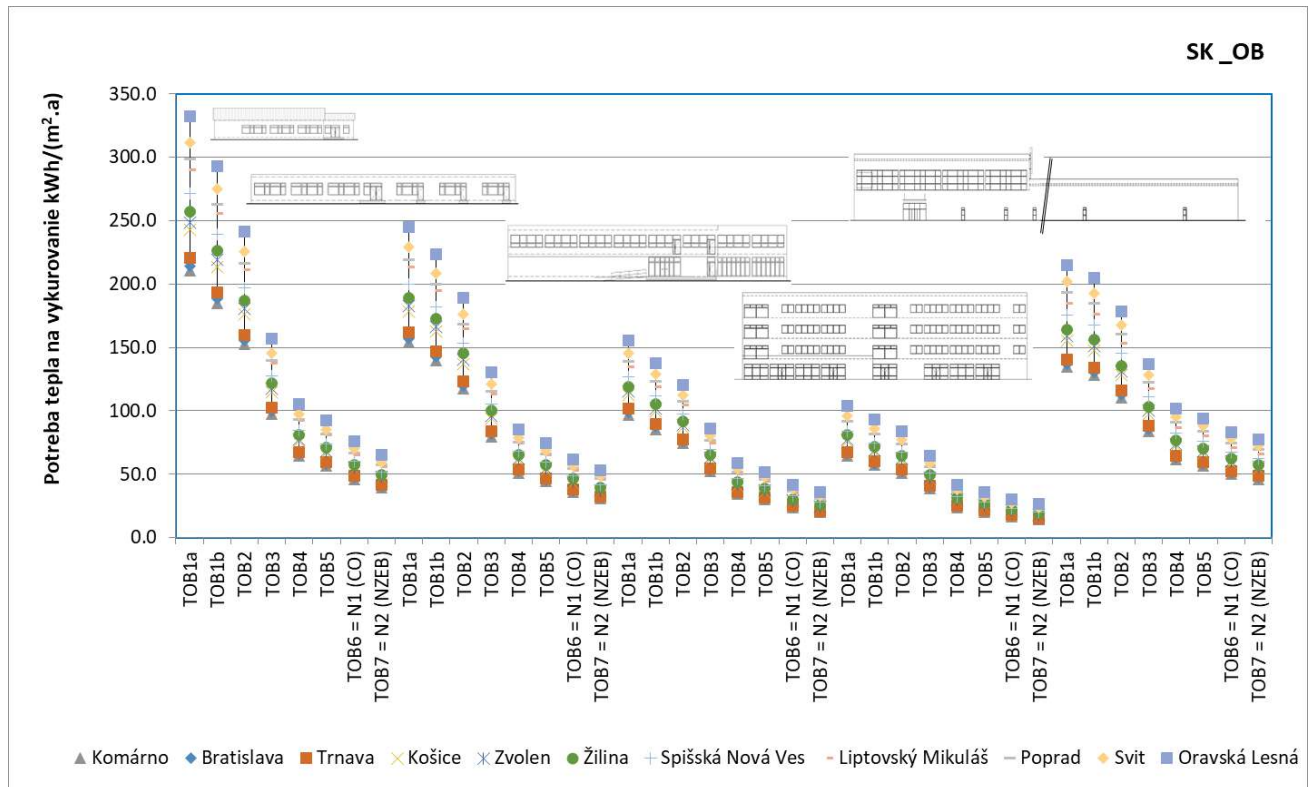
Grafické spracovanie referenčných budov pre obchod a služby na vyhľadávanie podľa obrázka, určenie geometrie a výpočet plôch jednotlivých referenčných budov pre výpočet potreby tepla na vykurovanie je na obr. 7 a podrobnejšie so všetkými geometrickými charakteristikami sú referenčné budovy popísané a znázornené v Prílohe OB-1.

Obr. 7 Vybrané referenčné budovy pre obchod a služby

3.2.7 Výpočet potreby tepla na vykurovanie referenčných budov pre obchod a služby

Výsledky výpočtu potreby tepla na vykurovanie pre referenčné budovy pre obchod a služby sú na obr. 8 a podrobnejšie grafy a všetky tabuľky s hodnotami sú v Prílohe OB-2.

Obr. 8 Výsledky výpočtu potreby tepla na vykurovanie pre referenčné budovy pre obchod a služby

3.3 Polyfunkčné budovy

Podľa Metodiky pre regionálnu pasportizáciu budov, kvantifikáciu potreby energie a potenciálu energetických úspor v sektore budov [46] sa polyfunkčné budovy hodnotia podľa prevládajúceho spôsobu užívania alebo niekoľkých dominantných spôsobov užívania.

Postup pre výpočet potreby energie pre budovy s viacerými spôsobmi užívania (polyfunkčné budovy) je rovnaký, ako postup pre hodnotenie energetickej hospodárnosti budov podľa Vyhl. 364/2012 z.z. [3] pre osobitnú kategóriu budov, **budovy so zmiešaným účelom užívania**.

Úprava výslednej potreby energie a škály pre energetickú hospodárnosť budov je vo Vyhl. 364/2012 z.z. [3] založená na **váženom priemere podľa celkovej podlahovej plochy** častí s rôznym spôsobom užívania.

Celková podlahová plocha častí budovy s rôznym účelom využitia sa určí podľa §1 (9) Vyhl. 364/2012 z.z. [3]:

Celková podlahová plocha častí budovy so zmiešaným účelom užívania alebo častí bez chladenia a núteného vetrania sa určí z vonkajších rozmerov časti budovy ohraničenej vonkajšími stavebnými konštrukciami a polovičnou hrúbkou vnútorných stavebných konštrukcií ohraničujúcich časť budovy. Celková podlahová plocha priestorov ohraničených iba vnútornými stavebnými konštrukciami sa určí z rozmerov vymedzených polovičnou hrúbkou vnútorných stavebných konštrukcií vymedzujúcich túto časť budovy.

§3 (3) Budovu so zmiešaným účelom užívania treba zatriediť do energetickej triedy podľa škály hodnotenia, ktorá sa určí váženým priemerom z hodnôt pre jednotlivé kategórie budov podľa celkovej podlahovej plochy častí budovy a účelov ich užívania.

§4 (2) Referenčná hodnota R_r .... sa určí váženým priemerom z hodnôt pre jednotlivé kategórie budov podľa celkovej podlahovej plochy budovy a účelov užívania jednotlivých častí budovy.

Príklad vzoru správy k energetickému certifikátu s uvádzaním podielu jednotlivých kategórií budov v % je na obr. 9.

Tabuľka 1: Tepelná ochrana budovy, potreba tepla na vykurovanie a chladenie

C. r.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O BUDOVE	
1	Názov budovy:	
2	Ulica, číslo:	
3	Obec:	
4	Parc. č.:	
5	Katastrálne územie:	
6	Účel spracovania energetického certifikátu:	
Výpočet potreby tepla na vykurovanie		
VSTUPNÉ ÚDAJE		
7	Kategória budovy (jeden účel užívania)	
8	Zmiešaný účel užívania – kategória 1	
9	Zmiešaný účel užívania – kategória 2	
10	Podiel celkovej podlahovej plochy – kategória 1	%
11	Podiel celkovej podlahovej plochy – kategória 2	%
12	Rok kolaudácie	
13	Rok poslednej zmeny tepelnej ochrany	
14	Typ, konštrukčný systém, stavebná sústava (bytové domy)	
15	Šírka budovy	m
16	Dĺžka budovy	m
17	Výška budovy	m
18	Počet podlaží	
19	Obostavaný objem	m ³
20	Celková podlahová plocha	m ²

Obr. 9 Vzor správy k energetickému certifikátu – zmiešaný účel užívania

Príloha č. 5 k vyhláške č. 364/2012 Z. z. [3] stanovuje vzor energetického certifikátu a pre budovy so zmiešaným účelom užívania požaduje uvádzať:

- ak ide o budovu so zmiešaným účelom užívania, uvedú sa kategórie a **percentuálny podiel** jednotlivých častí z celkovej podlahovej plochy budovy,
- **zanedbanie** účelov využitia ak sú účely využitia s podlahovou plochou menšou ako **10 %** celkovej podlahovej plochy,
- referenčná hodnota fondu budov R_r: pre budovy so zmiešaným účelom užívania sa uvedie hodnota určená z výpočtu pomocou **váženia podľa podielu podlahovej plochy** jednotlivých účelov využitia častí budovy.

3.3.1 Postup pre výpočet potreby tepla na vykurovanie pre polyfunkčné budovy

Postup pre výpočet potreby tepla na vykurovanie pre polyfunkčné budovy so zmiešaným účelom využitia je nasledovný:

1. Budova sa ako celok zaradí do najbližšej veľkostnej kategórie z hľadiska geometrie, veľkosti a tvaru pred rozdelením na časti s rôznym spôsobom užívania. Táto **veľkostná kategória celej budovy** sa bude uvažovať pre výber referenčnej budovy (hodnôt potreby tepla na vykurovanie) v ďalších krokoch.
2. V prípade významného rozdielu v užívaní častí budovy (napríklad prízemie pre obchod a poschodia pre bývanie) sa budova **rozdelená na kategórie s rôznym účelom využitia**. Uvažujú sa len kategórie s dostupnými údajmi o potrebe tepla na vykurovanie v Metodike pre regionálnu pasportizáciu budov, kvantifikáciu potreby energie a potenciálu energetických úspor v sektore budov [46].
3. Vypočíta sa **celková podlahová plocha** jednotlivých častí s rôznym spôsobom využitia (rôzne kategórie). Postup pre výpočet celkovej podlahovej plochy jednotlivých častí je uvedený v §1 (9) Vyhl. 364/2012 z.z. [3].
4. Účely využitia s podlahovou plochou menšou ako 10 % z celkovej podlahovej plochy sa zanedbajú a uvažuje sa prevládajúci spôsob užívania.
5. Stanoví sa potreba tepla na vykurovanie a potreba energie samostatne pre každú časť budovy s rôznym spôsobom využitia podľa postupu v Metodike pre regionálnu pasportizáciu budov, kvantifikáciu potreby energie a potenciálu energetických úspor v sektore budov [46] pre veľkostnú kategóriu celej budovy (krok 1).
6. Výsledná potreba energie sa stanoví výpočtom pomocou váženia (vážený priemer) podľa podielu podlahovej plochy jednotlivých účelov využívania častí budovy.

Pre stanovenie potenciálu úspor energie sa postup opakuje v pôvodnom stave a v stave po obnove.

4 LITERATÚRA

- [1] Smernica európskeho parlamentu a rady č. 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov (prepracované znenie)
- [2] Zákon č. 555/2005 Z. z, o EHB a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- [3] Vyhláška MDVRR SR č. 364/2012 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z.z. o EHB a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v znení Vyhl. 35/2020 MDV SR zo dňa 11. februára 2020).
- [4] STN 73 0540-2: 2012/Z1-2016+Z2-2019 (Konsolidované znenie) Tepelná ochrana budov. Tepelnotechnické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov. Časť 2: Funkčné požiadavky.
- [5] STN 73 0540-3: 2012 Tepelná ochrana budov. Tepelnotechnické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov. Časť 2: Vlastnosti prostredia a stavebných výrobkov.
- [6] STN EN ISO 13790/NA: 2010 Energetická hospodárnosť budov. Výpočet potreby energie na vykurovanie a chladenie (ISO 13790:2008). Národná príloha.
- [7] STN EN 15603/NA:2012, Energetická hospodárnosť budov. Celková potreba energie a definície energetického hodnotenia
- [8] EU countries' 2013 cost-optimal reports, Part 1, https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-performance-of-buildings/energy-performance-buildings-directive/eu-countries-2013-cost-optimal-reports-part-1_en?redir=1.
- [9] NÁKLADOVO OPTIMÁLNE ÚROVNE MINIMÁLNYCH POŽIADAVIEK NA ENERGETICKÚ HOSPODÁRNOSŤ BUDOV A PRVKOV BUDOV podľa smernice č. 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov a Delegovanom nariadení Komisie (EÚ) č. 244/2012 zo 16. januára 2012, TSUS, máj **2013**, Správa Slovenskej republiky pre Komisiu (EÚ)
- [10] NÁKLADOVO OPTIMÁLNE ÚROVNE MINIMÁLNYCH POŽIADAVIEK NA ENERGETICKÚ HOSPODÁRNOSŤ BUDOV A PRVKOV BUDOV podľa smernice č. 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov a Delegovanom nariadení Komisie (EÚ) č. 244/2012 zo 16. januára 2012 Odvodenie nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov s takmer nulovou potrebou energie druhá fáza reportovania k 31. marcu 2018, Správa Slovenskej republiky pre Komisiu (EÚ), https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-performance-of-buildings/energy-performance-buildings-directive/eu-countries-2018-cost-optimal-reports_en?redir=1
- [11] Návrh metodiky a vstupných údajov stanovenia nákladovej efektívnosti výstavby a obnovy budov z hľadiska energetickej efektívnosti budov. Stanovenie vstupných údajov o stavebných výrobkoch a o technických systémoch na určovanie opatrení ovplyvňujúcich energetickú hospodárnosť budov v rôznych úrovniach požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, TSUS, 2015.
- [12] Dlhodobá stratégia obnovy fondu budov, Ministerstvo Dopravy a výstavby Slovenskej republiky, materiál predložený na rokovanie vlády, 23. december 2020, schválený január 2021
- [13] Bendžalová J.: Predikcia potreby a spotreby energie v závislosti na vlastnostiach stavebných konštrukcií a budov (dizertačná práca), 2010.
- [14] Sternová, Z.- Bendžalová, J.- Rakovský, Š.: Tepelnotechnické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov. Tepelná ochrana budov. Časť 1-4. Komentár k STN 73 0540: 2002. Bratislava: SÚTN. 2002. ISBN 80-88971-12-8.
- [15] Sternová, Z. a kol.: Obnova bytových domov. Hromadná bytová výstavba do roku 1970. Bratislava: Jaga group, v.o.s. 2001.
- [16] Sternová, Z. a kol.: Obnova bytových domov. Hromadná bytová výstavba po roku 1970. Bratislava: Jaga group, v.o.s. 2002.
- [17] Sternová, Z. a kol.: Atlas tepelných mostov. Bratislava: JAGA, 2006.
- [18] Sternová Z.: Potreba a spotreba energie na vykurovanie budov, Stavebnícka ročenka 2002, Bratislava: Jaga group 2002, str. 219 – 224.

- [19] Sternová Z.: Zatepľovanie budov-Tepelná ochrana, Bratislava: Jaga group 1999.
- [20] Bendžalová J., Ligier S., Zirngibl J.: Hodinový krok na určenie reálnej energetickej hospodárnosti v procese obnovy na úroveň budov s takmer nulovou potrebou energie, príspevok konferencie Vykurovanie 2019.
- [21] ŠTÚDIA pre projekt „Od závislosti k sebestačnosti: k inteligentnej energetike na Poľane“ číslo ME-20012-003, TSUS február 2014.
- [22] J. Bendžalová – D. Muškátová: Metodika na stanovenie potreby energie a potenciálu energetických úspor v sektore budov, Metodický postup pre tvorbu regionálnych nízkouhlíkových stratégií, 2020 Priatelia Zeme-CEPA
- [23] Informačný systém na podporu rozvoja regiónov, INFOREG (centrálny register vydaných energetických certifikátov) <https://www.inforeg.sk/ec/>
- [24] Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011 ŠODB 2011, https://archiv.statistics.sk/open_data/data/sodb_2011/
- [25] Eurostat databázy, energetické štatistiky, dennostupne pre vykurovanie a chladenie <https://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/data/database>,
- [26] Vybrané štatistické údaje o obciach http://www.sodbtn.sk/obce/obce_ob1.php
- [27] Softvér Edilclima EC 700 SK, <http://www.edilclima.sk/products/ec700/>
- [28] Mapový klient ZBGIS, <https://zbgis.skgeodesy.sk/mkzbgis/sk/kataster?pos=48.800000,19.530000,8>
- [29] Google Maps, webová mapovacia platforma a aplikácia, ktorá poskytuje satelitné snímky, letecké fotografie, mapy ulíc, 360° interaktívne panoramatické pohľady na ulice, <https://www.google.com/maps>
- [30] Digitálna mapa škôl, <https://data.gov.sk/dataset/digitalna-mapa-skol>
- [31] Katalóg pôvodného riešenia budov základných škôl. E01.2.2 úlohy VTP 0402840512/2001 pilotný projekt obnovy budovy unifikovanej základnej školy. VVUPS-NOVA, MVRR SR, Ústav vzdelávania a služieb Bratislava, 2001, ISBN 80-88836-92-1
- [32] Katalóg návrhu obnovy školských stavieb. Stavebné konštrukcie a technické zariadenia budov. E01.2.3 úlohy VTP 0402840512/2001 pilotný projekt obnovy budovy unifikovanej základnej školy. RV 1-2-3, VVUPS-NOVA, MVRR SR, Ústav vzdelávania a služieb Bratislava, 2001, ISBN 80-88836-93-X
- [33] Obnova budov základných škôl, Prípadová štúdia, STU v Bratislave, Stavebná fakulta, MVRR SR, Ústav vzdelávania a služieb Bratislava, 2008, ISBN 978-80-89073-16-0
- [34] DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 811/2013 z 18. februára 2013, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/30/EÚ, pokiaľ ide o označovanie tepelných zdrojov na vykurovanie priestoru, kombinovaných tepelných zdrojov, zostáv zložených z tepelného zdroja na vykurovanie priestoru, regulátora teploty a solárneho zariadenia a zostáv zložených z kombinovaného tepelného zdroja, regulátora teploty a solárneho zariadenia energetickými štítkami
- [35] Commission guidelines: Ecodesign requirements for space and water heaters
- [36] NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 814/2013 z 2. augusta 2013, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn ohrievačov vody a zásobníkov teplej vody
- [37] Pokročilé technológie a lokálne zdroje – aplikácie pre budovy v MSP, 29.06.2022, Ing. Daniel Hrčka, Viessman, <https://www.siea.sk/wp-content/uploads/medzinarodne/projekty/leap4sme/6.-Pokrocile-technologie-a-lokalne-zdroje-aplikacie-pre-budovy-v-MSP-Daniel-Hrcka-Viessmann-SIEA-29062022.pdf>
- [38] Jana Bendžalová, Simon Ligier - Hodinový krok na určenie reálnej energetickej hospodárnosti v procese obnovy na úroveň budov s takmer nulovou potrebou energie, konferencia Tepelná ochrana budov 2019
- [39] Sternová, Z., Bendžalová J.: Nebytové budovy vo vlastníctve štátu a samospráv v čísloch, ISBN 80-89073-07-7, VVUPS-NOVA, MVRR SR, 2003
- [40] Sternová, Z., Bendžalová J.: Bytové domy v čísloch, ISBN 80-89073-06-9, VVUPS-NOVA, MVRR SR, 2003
- [41] Projekt ALDREN, Horizont 2020, www.aldren.eu

- [42] Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030, spracovaný podľa nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, Ministerstvo hospodárstva SR, október 2019
- [43] Štúdia pre projekt „Od závislosti k sebestačnosti: k inteligentnej energetike na Poľane“, ME-20012-003, TSUS, Zák. č. 17140001-Z, 2014
- [44] Opatrenie Štatistického úradu Slovenskej republiky z 3. apríla 2000, ktorým sa vyhlasuje Klasifikácia stavieb, <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2000-128>
- [45] Observatórium stavebného fondu EÚ (EU Building Stock Observatory), Webový nástroj na monitorovanie energetickej hospodárnosti budov v Európe, Európska Komisia. EU BSO, https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/eu-building-stock-observatory_en
- [46] Metodika pre regionálnu pasportizáciu budov, kvantifikáciu potreby energie a potenciálu energetických úspor v sektore budov, SIEA, 2022